

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 396/2020-37

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 25. augusta 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a zo sudcov Ladislava Duditša a Libora Duľu predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], a správcu [REDACTED], [REDACTED], so sídlom správcovskej kancelárie [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED], zastúpených advokátskou kanceláriou Lion Law Partners s. r. o., Komenského 14A, Banská Bystrica, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Peter Kočíčka, vo veci namietaného porušenia ich základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva pokojne užívať svoj majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Obdo 78/2018 z 19. februára 2020 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] a správcu [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

Odôvodnenie:

I.

Vymedzenie napadnutých rozhodnutí a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. júna 2020 doručená ústavná sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], a správcu [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], so sídlom správcovskej kancelárie [REDACTED] (ďalej len „sťažovatelia“), zastúpených advokátskou kanceláriou Lion Law Partners s. r. o., Komenského 14A, Banská Bystrica, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Peter Kočička, vo veci namietaného porušenia ich základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva pokojne užívať svoj majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1 Obdo 78/2018 z 19. februára 2020 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej priložených vyplýva:

«1. Spoločnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], so sídlom [REDACTED], [REDACTED] (ďalej aj ako „spoločnosť“) ako žalobca sa žalobou podanou voči žalovanému Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s., IČO: 00 151 700, so sídlom Dostojevského rad 4, 815 74 Bratislava (ďalej aj ako „žalovaný“) domáhala zaplatenia sumy 59.912,02 Eur s príslušenstvom. Vo veci rozhodol Okresný súd Bratislava I. rozsudkom č. k. 30Cb/224/2002 zo dňa 03. 10. 2011 tak, že zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 44.936,27 Eur spolu s 15,5 % ročným úrokom z omeškania od 28. 09. 2002 do zaplatenia do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšku žalobu zamietol a určil, že o trovách konania rozhodne samostatným uznesením.

2. Na základe odvolania zo strany ako spoločnosti, tak aj žalovaného vo veci rozhodol Krajský súd v Bratislave rozsudkom č. k. 3Cob/11/2012-334 zo dňa 05. 12. 2012 tak, že rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil.

3. V nadväznosti na rozhodnutie odvolacieho súdu rozhodol Okresný súd Bratislava I. o trovách konania uznesením č. k. 30Cob/224/2002-354 zo dňa 26. 03. 2013 tak, že zaviazal žalovaného zaplatiť spoločnosti trovy konania vo výške 6.775,77 Eur na náhradu súdnych poplatkov a nákladov a trovy právneho zastúpenia vo výške 12.562,20 Eur k rukám právneho zástupcu spoločnosti, všetko do 3 dní odo dňa právoplatnosti uznesenia.

4. Na základe podaného odvolania Krajský súd v Bratislave uznesením č. k. 8Cob/30/2013-370 zo dňa 20. 06. 2013 priznanie náhrady trov konania potvrdil a zároveň zaviazal žalovaného nahradiť spoločnosti aj trovy odvolacieho konania v celkovej výške 433,60 Eur, spolu potom bola priznaná spoločnosti náhrada trov konania vo výške 19.771,57 Eur. Uznesenie Krajského súdu v Bratislave, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie Okresného súdu Bratislava I. bolo doručené právnomu zástupcovi spoločnosti dňa 13. 08. 2013, teda až po výmaze spoločnosti z obchodného registra (01. 08. 2013).

5. Obchodná spoločnosť bola ku dňu 01. 08. 2013 vymazaná z obchodného registra z dôvodu zastavenia konkurzného konania sp. zn. 1K/22/2013 pre nedostatok majetku rozhodnutím Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 05. 06. 2013, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 28. 06. 2013.

6. Na základe návrhu bývalého konateľ'a a spoločníka zaniknutej spoločnosti [REDAKOVANÉ], sťažovateľ'a I. [REDAKOVANÉ], dňa 09. 06. 2015 rozhodol Okresný súd Banská Bystrica v konaní sp. zn. 61Cbr/129/2015 o nariadení dodatočnej likvidácie a o vymenovaní likvidátora. K zápisu dodatočnej likvidácie a likvidátora v rámci dodatočnej likvidácie v konaní sp. zn. 27Exre/60/2015 došlo dňom 06. 10. 2015. Dôvodom dodatočnej likvidácie bolo zistenie nového majetku spoločnosti vo forme pohľadávky - nároku na náhradu trov konania voči spoločnosti Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s. na základe rozhodnutí Okresného súdu Bratislava I. č. k. 30Cb/224/2002 v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 8Cob/30/2013 v celkovej výške 19.771,57 Eur.

7. Po zápise dodatočnej likvidácie do obchodného registra žalovaný, spoločnosť Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s., doručil do konania sp. zn. 61Cbr/129/2015 oznámenie o nesplnení podmienok zápisu dodatočnej likvidácie do obchodného registra z dôvodu, že

majetok, ktorý uvádzala spoločnosť v návrhu na nariadenie dodatočnej likvidácie vo forme pohľadávky z titulu náhrady trov konania nebol spôsobilý na nariadenie dodatočnej likvidácie, pretože rozhodnutia súdov o priznaní trov konania nenadobudli právoplatnosť. Podľa názoru žalovaného neexistoval novoobjavený majetok vo forme pohľadávky vzhľadom na absenciu právoplatného a vykonateľného rozhodnutia súdu o priznaní náhrady trov konania.

8. Vo veci následne rozhodol Okresný súd Banská Bystrica uznesením zo dňa 15. 05. 2017, č. k. 61Exre/61/2016, ktorým rozhodol o výmaze zapísaných údajov o dodatočnej likvidácii spoločnosti a likvidátora vrátane dodatočnej likvidácie z obchodného registra.

9. Podľa názoru súdu prvej inštancie nemohlo na strane zaniknutej spoločnosti [REDAKOVANÉ] dôjsť k vzniku a k objaveniu ďalšieho majetku vo forme pohľadávky pozostávajúcej z nároku na náhradu trov konania, pretože judikovaná pohľadávka nenadobudla právoplatnosť a vykonateľnosť. Z uvedeného dôvodu nebola splnená podmienka existencie ďalšieho majetku zisteného po výmaze spoločnosti z obchodného registra, na základe čoho dospel súd k záveru, že neboli splnené podmienky na nariadenie dodatočnej likvidácie spoločnosti [REDAKOVANÉ], na zápis tejto skutočnosti a súčasne na zápis údajov o nariadení dodatočnej likvidácie a o likvidátorovi do obchodného registra.

10. Súd prvej inštancie sa pri právnom posúdení definície novoobjaveného majetku stotožnil s názorom, že pred nadobudnutím právoplatnosti a vykonateľnosti takéhoto rozhodnutia nie je možné hovoriť o existujúcej pohľadávke úspešného účastníka konania voči neúspešnému účastníkovi. Súd poukázal na ustanovenie § 488 Občianskeho zákonníka, s tým vysvetlením, že predtým, ako úspešný účastník v konaní disponuje právoplatným a vykonateľným rozhodnutím súdu o priznaní náhrady trov konania, nevzniká ani procesne úspešnému účastníkovi právo domáhať sa takéhoto plnenia od procesne neúspešného účastníka konania, ktorá skutočnosť nastane až splnením objektívneho predpokladu - nadobudnutím právoplatnosti a vykonateľnosti takto priznaných trov konania. Keďže predmetné uznesenia právoplatné ku dňu podania návrhu na nariadenie dodatočnej likvidácie a ani ku dňu rozhodnutia o nariadení dodatočnej likvidácie neboli, bolo potrebné pristúpiť k zosúladeniu zapísaného a skutočného stavu.

11. Súd prvej inštancie neprihliadol na argumentáciu spoločnosti, že následne ku dňu 02. 12. 2015 nadobudlo rozhodnutie Okresného súdu Bratislava I. v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave právoplatnosť, pretože k vyznačeniu doložky právoplatnosti na týchto dvoch rozhodnutiach došlo práve a výhradne z dôvodu zapísaných údajov o dodatočnej likvidácii v obchodnom registri, pričom k tejto skutočnosti (dodatočnému vyznačeniu doložky právoplatnosti) by nebolo došlo, pokiaľ by údaj o dodatočnej likvidácii nebol zapísaný v obchodnom registri.

12. Súd prvej inštancie bol názoru, že ak neboli v čase nariadenia dodatočnej likvidácie a v čase jej zápisu do obchodného registra splnené podmienky na dodatočnú likvidáciu z dôvodu neexistencie pohľadávky pre neexistenciu právoplatných rozhodnutí, nie je možné konvalidovať túto skutočnosť dodatočne vyznačenou právoplatnosťou práve na základe zapísanej dodatočnej likvidácie v obchodnom registri, pričom v čase jej nariadenia a zápisu do obchodného registra na takéto jej nariadenie podmienky splnené neboli. Z uvedených dôvodov súd prvej inštancie rozhodol o výmaze zapísaných údajov o dodatočnej likvidácii a likvidátora, vrátane dodatočnej likvidácie tak ako uviedol vo výroku rozhodnutia.

13. Proti uzneseniu súdu prvej inštancie podal dňa 07. 06. 2017 v zákonom stanovenej lehote odvolanie sťažovateľ I., ktorý uviedol, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. f), h) CSP).

14. Otvorenou a nezodpovedanou z pohľadu sťažovateľa I. zostala v rovine skutkových zistení otázka, ako súd hodnotil naplnenie hmotnoprávných podmienok ustanovenia § 75a Obchodného zákonníka v konaní sp. zn. 61Cbr/129/2015, v ktorom museli byť hodnotené a posudzované tie isté skutkové okolnosti na nariadenie dodatočnej likvidácie ako v napadnutom rozhodnutí, pričom ich výsledkom bolo zapísanie dodatočnej likvidácie do obchodného registra...

16. K nesprávnemu právnomu posúdeniu súdu prvej inštancie sťažovateľa uviedli, že podľa ustanovenia § 75a Obchodného zákonníka k dodatočnej likvidácii majetku sa môže pristúpiť, ak bol zistený ďalší majetok, ktorý nebol zohľadnený v likvidácii, pričom za dodatočne objavený majetok je možné považovať aj právne neperfektnú (neprávoplatnú a nevykonateľnú) pohľadávku, ktorej perfektnosť nastane práve v procese dodatočnej

likvidácie „znovuoživením“ právnej subjektivity zaniknutej spoločnosti a tým aj „oživením“ v čase zániku spoločnosti už existujúcej pohľadávky abstraktného charakteru (súčasne odstránením jedinej formálnej prekážky spôsobujúcej právnou neperfektnosť pohľadávky).

17. Obsahom odvolania bola nastolená otázka správnosti, zákonnosti výkladu a interpretácie ustanovenia § 75a Obchodného zákonníka v spojení so súvisiacim výkladom ustanovenia § 488 Občianskeho zákonníka v zacyklenej situácii, keď právoplatnosť a vykonateľnosť pohľadávky závisela podľa názoru súdu od obnovenia subjektivity zaniknutej spoločnosti a obnovenie (znovuoživenie) dodatočnej likvidácie bolo závislé od vykonateľnosti (splatnosti) nadobudnutia právoplatnosti pohľadávky.

19. Odvolací súd procesným postupom podľa § 387 ods. 1, 2 CSP odvolaním napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správne, a to uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 41Cob/164/2017 zo dňa 19. 09. 2017. Podľa názoru odvolacieho súdu v odôvodnení rozhodnutia súdu prvej inštancie boli obsiahnuté postačujúce odpovede na všetky relevantné právne otázky vznesené v konaní, s ktorými sa odvolací súd bezvýhradne stotožnil.

20. Voči rozhodnutiu odvolacieho súdu podali sťažovatelia dňa 04. 12. 2017 dovolanie.»

3. V ústavnej sťažnosti sa ďalej uvádza, že „23. Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením č. k. 1Obdo/78/2018 zo dňa 19. 02. 2020 dovolanie zamietol. Dovolací súd považoval podané dovolanie za procesne prípustné, nakoľko sa stotožnil s tvrdeniami sťažovateľov o tom, že otázka vzniku majetku zaniknutej spoločnosti v dôsledku obnovenia právnej subjektivity zaniknutej spoločnosti v dôsledku nariadenia dodatočnej likvidácie majetku neexistujúcej spoločnosti doposiaľ nebola dovolacím súdom riešená.

24. Dovolací súd sa stotožnil s názorom odvolacieho súdu, podľa ktorého pohľadávka musí existovať už v čase nariadenia dodatočnej likvidácie a nie vzniknúť až v dôsledku jej nariadenia. Svoje rozhodnutie v konkrétnom prípade sťažovateľov odôvodnil tým, že pohľadávka vyplývajúca z povinnosti nahradiť trovy konania má procesnoprávny charakter, preto pokiaľ nebolo v zmysle platných právnych predpisov rozhodnuté o povinnosti náhrady trov konania, nemožno mať za to, že by jeden účastník súdneho konania mal pohľadávku voči druhému účastníkovi konania. Ak teda nedošlo

k právoplatnému rozhodnutiu o náhrade trov konania, toto právo účastníkovi konania nevzniklo a nevznikla mu ani pohľadávka a nebol ani dôvod na nariadenie dodatočnej likvidácie. Z takto formulovaných premís dovolací súd vyvodil hodnotiaci úsudok, že neboli splnené podmienky na nariadenie dodatočnej likvidácie spoločnosti a na zápis tejto skutočnosti do obchodného registra.“.

4. Sťažovatelia v ústavnej sťažnosti zdôrazňujú, že *«neexistuje relevantný racionálny a zákonný dôvod, pre ktorý by uvedená pohľadávka nemala „ožiť“ súčasne s nariadením dodatočnej likvidácie a jej ďalšia existencia, resp. nadväzujúce naplnenie objektívnych zákonných podmienok jej ďalšej existencie by malo aj mimo rámec výkladu podľa § 488 kontinuálne postačovať na vyhlásenie a vykonanie dodatočnej likvidácie v zmysle § 75a Obchodného zákonníka.».*

5. Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu je podľa sťažovateľov arbitrárne a zjavne neodôvodnené, keďže sa v ňom najvyšší súd nevysporiadal so všetkými námietkami sťažovateľov, ktoré boli uplatnené v dovolaní sťažovateľov proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) č. k. 41 Cob 164/2017-131 z 19. septembra 2017. Sťažovatelia ďalej uvádzajú: *«43. Sťažovatelia namietajú, že rozhodnutie je v rozpore s právom na ústavne konformný výklad, resp. s povinnosťou súdu urobiť ústavne konformný výklad ustanovenia § 75a Obchodného zákonníka o dodatočnej likvidácii, pričom konajúci súd (resp. konajúce súdy) si nesplnili povinnosť vyrovnať sa v odôvodnení s argumentmi účastníkov konania.*

51. Ťažiskovou právnou otázkou bolo posúdenie toho, či za „*novobjavený majetok*“ možno považovať aj pohľadávku na náhradu trov súdneho konania priznanú neprávoplatným súdnym rozhodnutím, resp. či možno k dodatočnej likvidácii majetku spoločnosti pristúpiť aj v prípade, ak sa jedná o majetok, ktorý v čase zániku spoločnosti (právne perfektne) neexistoval.

52. Konajúce súdy sa priklonili k formalistickému (je pritom otázne, či sa vôbec dá uvažovať aspoň čiastočne o gramatickom výklade) výkladu, keď povolenie dodatočnej likvidácie v danom prípade odmietli výlučne z dôvodu, že pohľadávka v čase nariadenia dodatočnej likvidácie neexistovala. Pohľadávka pritom bola spoločnosti riadne priznaná

rozhodnutím prvoinštančného, ako aj odvolacieho súdu a k nadobudnutiu jej právnej perfektnosti ostávalo už len doručiť rozhodnutie odvolacieho súdu sporovým stranám, čím by predmetné rozhodnutia nadobudli právoplatnosť. Keďže však spoločnosť [REDAKOVANÉ] bola vymazaná z obchodného registra dňa 01. 08. 2013 a k doručeniu rozhodnutia odvolacieho súdu právnemu zástupcovi spoločnosti došlo až 13. 08. 2013, vyvodili konajúce súdy z tejto skutočnosti záver, že k vzniku pohľadávky nedošlo.»

6. Na podklade uvedených skutočností sťažovateľa navrhujú, aby ústavný súd po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie o nej rozhodol nálezom tak, že vysloví porušenie základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva pokojne užívať svoj majetok podľa čl. 1 dodatkového protokolu uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 1 Obdo 78/2018 z 19. februára 2020, napadnuté uznesenie zruší a vec vráti na ďalšie konanie a sťažovateľom prizná náhradu trov konania.

II.

Právomoc ústavného súdu a ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu

7. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Dňa 1. marca 2019 nadobudol účinnosť zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona

č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v čl. I § 1 až § 13 a § 16 až § 28 a § 32 až § 248 a § 250 a § 251.

10. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

11. Ústavný súd môže podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

12. Z § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti je tiež posúdiť, či nie je zjavne neopodstatnená. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť ide vtedy, keď napadnutým postupom alebo napadnutým rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať ústavnú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

13. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96), a preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.). O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03).

14. Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastniť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu.

15. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky

16. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

17. Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

18. Ústavný súd si pri výklade práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na spravodlivé súdne konanie (II. ÚS 71/97, IV. ÚS 195/07). Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť. Z tohto vyplýva, že právne východiská, na základe ktorých ústavný súd preskúmava, či došlo k ich porušeniu, sú vo vzťahu k obom označeným právam v zásade identické (IV. ÚS 147/08).

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

19. Sťažovatelia v ústavnej sťažnosti namietajú, že pre nedostatky v odôvodnení je napadnuté uznesenie najvyššieho súdu arbitrárne a zjavne neodôvodnené.

20. Napadnutým uznesením najvyšší súd dovolanie sťažovateľov proti uzneseniu krajského súdu č. k. 41 Cob 164/2017-131 z 19. septembra 2017 zamietol.

21. Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom nie je chrániť občana pred skutkovými či právnymi omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné (m. m. I. ÚS 17/01).

22. Ústavný súd už judikoval, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemá a ani nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument uvedený v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú podstatný význam pre rozhodnutie o danom opravnom prostriedku, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa v rámci konania o opravnom prostriedku preskúmavalo (napr. IV. ÚS 350/2014, IV. ÚS 4/2013, IV. ÚS 124/2011, II. ÚS 127/07). Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia totiž neznamena, že všeobecný súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania (II. ÚS 76/07).

23. V kontexte požiadaviek riadneho odôvodnenia rozhodnutia všeobecného súdu ako súčasti práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd zdôrazňuje, že ani judikatúra ESĽP nevyžaduje, aby v odôvodnení rozhodnutia bola daná odpoveď na každý argument strany. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie kľúčový, vyžaduje sa osobitná odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija proti Španielsku, rozhodnutie ESĽP z 9. 12. 1994, § 29; Hiro Balani proti Španielsku, rozhodnutie z 9. 12. 1994; Georgiadis proti Grécku, rozhodnutie z 29. 5. 1997; Higgins proti Francúzsku, rozhodnutie z 19. 2. 1998).

24. V zmysle už uvedeného ústavný súd ďalej poukazuje na svoju stabilizovanú judikatúru, podľa ktorej posudzuje spravodlivosť procesu ako celku (napr. m. m. II. ÚS 307/06), preto k vyhovaniu ústavnej sťažnosti dochádza zásadne iba v prípadoch, ak dospeje k názoru, že namietané a relevantné procesné pochybenia zo strany príslušného orgánu verejnej moci umožňujú prijatie záveru, že proces ako celok bol nespravodlivý a vzhľadom na to aj jeho výsledok môže vyznievať ako nespravodlivý. Ústavný súd preto nepristupuje k vyhovaniu ústavnej sťažnosti v prípadoch, keď zo strany orgánov verejnej moci síce k určitému pochybeniu došlo, avšak jeho intenzita a existujúca príčinná súvislosť medzi namietaným porušením ústavou garantovaného práva a jeho dôsledkami na spravodlivosť procesu ako celku nemala podstatný dosah (m. m. IV. ÚS 320/2011). V tejto súvislosti ústavný súd zdôrazňuje, že nie každé porušenie zákona zo strany orgánu verejnej moci má automaticky za následok porušenie ústavou garantovaného základného práva, v danom prípade predovšetkým základného práva

na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (napr. IV. ÚS 104/2012, I. ÚS 9/2013, IV. ÚS 629/2012, II. ÚS 372/2012, II. ÚS 373/2012).

25. V relevantných častiach napadnutého uznesenia sp. zn. 1 Obdo 78/2018 z 19. februára 2020 najvyšší súd predovšetkým uviedol:

«16. Z dovolania vyplýva, že dovolatelia vyvodzujú prípustnosť dovolania z § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, pričom podľa názoru dovolateľov spočíva prípustnosť dovolania na vyriešení právnej otázky, či môže vzniknúť majetok (pohľadávka) zaniknutej spoločnosti, v dôsledku obnovenia právnej subjektivity zaniknutej spoločnosti v dôsledku nariadenia dodatočnej likvidácie majetku neexistujúcej spoločnosti, čím došlo (medzičasom) k odstráneniu vytykaného nedostatku a pohľadávka sa de facto stala právne perfektnou a tým došlo aj de iure k naplneniu obsahu poslednej vety ustanovenia § 75a Obchodného zákonníka, ktoré umožnilo obnoviť a uplatniť pohľadávky, ktoré nebolo možné uplatniť pre výmaz spoločnosti... Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky nie sú známe žiadne rozhodnutia alebo stanoviská NS SR ako súdu dovolacieho, ktoré by dovolateľmi vymedzenú právnu otázku v minulosti vyriešili. Z obsahu vyjadrenia spoločnosti Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s. k dovolaniu vyplýva, že ani tento účastník netvrdí, že by takáto rozhodovacia prax už existovala. Dovolací súd preto konštatuje, že ohľadom dovolateľmi vymedzenej právnej otázky doposiaľ nedošlo k vytvoreniu a ustáleniu rozhodovacej praxe dovolacieho súdu...

17... Z ustanovenia § 75a Obchodného zákonníka v žiadnom prípade nevyplýva, že by inštitút dodatočnej likvidácie bol prostriedkom k tomu, aby zaniknuté spoločnosti vďaka dodatočne nariadenej likvidácii nadobudli ďalší majetok. Dodatočná likvidácia slúži na vypořádanie dodatočne objaveného majetku zaniknutého subjektu, ktorý nemá právnych nástupcov. Dovolací súd zhodne s odvolacím súdom zastáva názor, že pohľadávka musí existovať už v čase nariadenia dodatočnej likvidácie a nie vzniknúť až v dôsledku jej nariadenia. Z obsahu spisu vyplýva, že nebolo sporné, že spoločnosť [REDAKOVANÉ] bola vymazaná z obchodného registra 1. augusta 2013. Nespornou bola ďalej skutočnosť, že uznesenie Okresného súdu Bratislava I č. k. 30Cb/224/2002-354 z 26. marca 2013 v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 8Cob/30/2013-370 z 20. júna 2013, bolo

doručené spoločnosti Lion Law Partners s.r.o., ktorá spoločnosť [REDAKOVANÉ] zastupovala, až dňa 13. augusta 2013, teda až po dni, kedy spoločnosť [REDAKOVANÉ] bola už vymazaná z obchodného registra, v dôsledku skutočnosti ktorej došlo v zmysle § 33b ods. 2 veta druhá Občianskeho zákonníka k zániku plnomocenstva udelenému tejto spoločnosti. Dovolací súd sa stotožňuje s posúdením nároku na náhradu trov konania ako nároku procesného, ktorý vzniká jednému účastníkovi proti druhému účastníkovi až právoplatnosťou rozhodnutia súdu o priznaní náhrady trov. Nakoľko doručenie vyššie uvedeného rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave, vzhľadom na zánik plnomocenstva v dôsledku zániku spoločnosti [REDAKOVANÉ], nie je možné považovať za účinné a preto uznesenia, či už krajského súdu a ani súdu prvej inštancie, o priznaní náhrady trov konania nemohli nadobudnúť právoplatnosť. Pohľadávka, vyplývajúca z povinnosti nahradiť trovy konania má procesnoprávny charakter, preto pokiaľ nebolo v zmysle platných procesných predpisov rozhodnuté o povinnosti náhrady trov konania, nemožno mať za to, že by jeden účastník súdneho konania mal pohľadávku voči druhému účastníkovi konania. Úspešný účastník konania si len uplatnil právo na náhradu trov konania, o ktorom nebolo právoplatne rozhodnuté z dôvodu, že stratil spôsobilosť byť účastníkom konania. Ak teda nedošlo k právoplatnému rozhodnutiu o náhrade trov konania, toto právo účastníkovi konania nevzniklo a nevznikla mu ani pohľadávka a nebol dôvod na nariadenia dodatočnej likvidácie.

So zreteľom na uvedené sa dovolací súd stotožnil so záverom odvolacieho súdu, že neboli splnené podmienky na nariadenie dodatočnej likvidácie spoločnosti [REDAKOVANÉ] a na zápis tejto skutočnosti do obchodného registra, dodatočná likvidácia bola nariadená pre neexistujúcu pohľadávku a že zápis údajov o nariadení dodatočnej likvidácie a o likvidátorovi nezodpovedá skutočnému stavu. Dovolatelia na preukázanie správnosti ich tvrdení poukazovali na zmenu ustanovenia § 75a Obchodného zákonníka zák. č. 432/2004 Z. z. a gramatickým výkladom slova „obnoviť“, ktoré bolo v tomto zákone použité. Poukázali na význam, ktorý tomuto slovu priraduje slovník slovenského jazyka a to: zaviesť znova, čo už bolo, oživiť alebo uviesť do pôvodného stavu, a sloveso obnovovať/obnoviť má význam: znova začať jestvovať. Dovolací súd však práve naopak je toho názoru, že význam slova obnoviť, na ktoré dovolatelia poukazujú, nepotvrďuje ich tvrdenia, ale naopak vyvracia. Ak sa má pohľadávka veriteľa rozhodnutím súdu o dodatočnej likvidácii obnoviť, oživiť, znovu začať jestvovať, je nepochybné, že musela

existovať pred zánikom spoločnosti. Navyše z ustanovenia § 75a Obchodného zákonníka nemožno vyvodiť, že by zákonodarca zamýšľal spojiť s nariadením likvidácie právny účinok spočívajúci v obnovení právnej subjektivity už neexistujúcej spoločnosti, ako to tvrdili dovolatelia, keď ustanovenie § 75a Obchodného zákonníka hovorí len o obnovení pohľadávok.

18. Dovolatelia v dovolaní poukazovali aj na rozsudok NS SR sp. zn. IVCdo 1/2017 z 27. apríla 2017. Predmetom uvedenej právnej veci však nebol majetok (pohľadávka), ktorý v čase zániku spoločnosti vôbec neexistoval, ale určenie, že sporné, žalobcom konkretizované nehnuteľnosti sú majetkom zaniknutej spoločnosti. So zreteľom na uvedené považoval dovolací súd uvedení obranu dovolateľov za bez právneho významu pre prejednávanú vec.

19. Na základe vyššie uvedeného dovolací súd dospel k záveru, že odvolací súd v posudzovanom prípade aplikoval správne právne normy, ktoré správne interpretoval a vo veci správne rozhodol a preto dovolací súd podľa § 448 CSP dovolania zamietol ako nedôvodné.»

IV.

Záver

26. Vo vzťahu k záverom obsiahnutým v napadnutom uznesení najvyššieho súdu ústavný súd argumentáciu sťažovateľov nevyhodnotil ako spôsobilú spochybniť ich ústavnú udržateľnosť a nezistil, že by napadnuté uznesenie bolo svojvoľné alebo v zjavnom vzájomnom rozpore, či urobené v zrejmom omyle a v nesúlade s platnou právnou úpravou, či nedostatočne odôvodnené, a tým mohlo zakladať dôvod na zásah ústavného súdu v súlade s jeho právomocami ustanovenými v čl. 127 ods. 2 ústavy.

27. Ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd sa v napadnutom uznesení zaoberal a ústavne akceptovateľným spôsobom aj vysporiadal s námietkami sťažovateľov uvedenými v dovolaní proti uzneseniu krajského súdu č. k. 41 Cob 164/2017-131 z 19. septembra 2017, ktoré sa týkali otázky, či „*môže vzniknúť majetok (pohľadávka) zaniknutej spoločnosti, v dôsledku obnovenia právnej subjektivity zaniknutej spoločnosti v dôsledku nariadenia*

dodatočnej likvidácie majetku neexistujúcej spoločnosti, čím došlo (medzičasom) k odstráneniu vytýkaného nedostatku a pohľadávka sa de facto stala právne perfektnou a tým došlo aj de iure k naplneniu obsahu poslednej vety ustanovenia § 75a Obchodného zákonníka, ktoré umožnilo obnoviť a uplatniť pohľadávky, ktoré nebolo možné uplatniť pre výmaz spoločnosti.“. Najvyšší súd sa s argumentáciou sťažovateľov nestotožnil, a preto ich dovolanie zamietol. Postup najvyššieho súdu, ktorý vyústil do vydania napadnutého uznesenia, nemožno podľa názoru ústavného súdu považovať za taký, ktorým by došlo k popretiu podstaty, zmyslu alebo účelu vo veci sťažovateľmi použitých procesno-právnych noriem. Vzhľadom na uvedené nemožno ani ústavnou sťažnosťou napadnuté uznesenie najvyššieho súdu považovať za neodôvodnené či arbitrárne.

28. S prihliadnutím na uvedené skutočnosti ústavný súd ústavnú sťažnosť, ktorou sťažovatelia namietali porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu, odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

29. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť v časti pre namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti, odmietnutie ďalšej časti ústavnej sťažnosti, ktorou sťažovatelia namietali porušenie základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva pokojne užívať svoj majetok podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým uznesením najvyššieho súdu, je nevyhnutným dôsledkom vyplývajúcim zo vzájomnej previazanosti nimi použitej argumentácie. Aj v tejto časti je preto ich ústavná sťažnosť zjavne neopodstatnená v súlade s § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

30. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, bolo bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi uplatnenými v ústavnej sťažnosti (zrušenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, vrátenie veci na ďalšie konanie, priznanie primeraného finančného zadosťučinenia a náhrady trov konania).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. augusta 2020

Miroslav Duriš
predseda senátu